

Effecten van de uitbreiding van het aantal UBO-dagen van Circuit Park Zandvoort in het broedseizoen op beschermd natuurgebied Kennemerland-Zuid

**Toetsing in het kader van de Natuur-
beschermingswet 1998**

F. van Vliet

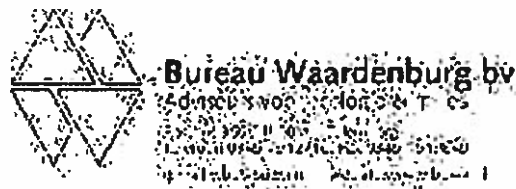

Bureau Waardenburg bv
Ecologie & landschap

**Effecten van de uitbreiding van het aantal UBO-dagen van Circuit Park
Zandvoort in het broedseizoen op beschermd natuurgebied
Kennemerland-Zuid**

Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998

F. van Vliet

Opdrachtgever: Exploitatie Circuit Park Zandvoort bv

**28 november 2014
Rapportnummer 14-227**

Status uitgave: eindrapport
Rapportnummer: 14-227
Datum uitgave: 28 november 2014
Titel: Effecten van de uitbreiding van het aantal UBO-dagen van Circuit Park Zandvoort in het
broedseizoen op beschermd natuurgebied Kennemerland-Zuid
Subtitel: Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998
Samenstellers: drs. F. van Vliet
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 36
Project nr.: 14-520
Projectleider: ir. E.J.F. de Boer
Naam en adres opdrachtgever: Exploitatie Circuit Park Zandvoort bv
Burgemeester van Alphenstraat 108, 2040 AC Zandvoort
Referentie opdrachtgever: Gunningsbrief zonder kenmerk d.d. 4 december 2006
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Exploitatie Circuit Park Zandvoort bv

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2000.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Voorwoord

Exploitatie Circuit Park Zandvoort bv wil het aantal UBO-dagen (dagen waarop sprake is van 'uitzonderlijke bedrijfsomstandigheden') dat in het broedseizoen mag plaatsvinden uitbreiden van zes naar negen. Circuit Park Zandvoort grenst aan het Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid", met als onderdeel tevens het Beschermd Natuurmonument "Zuid-Kennemerland Zuid". Beide gebieden zijn beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Bij het voorgenomen plan tot uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het broedseizoen zal rekening gehouden moeten worden met de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelen, zoals beschreven in het Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en met de mogelijke effecten op het Beschermd Natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid.

Exploitatie Circuit Park Zandvoort bv heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om de effecten van de voorgenomen uitbreiding te toetsen aan de Natuurbeschermingswet 1998. In dit rapport wordt verslag gedaan van de bevindingen.

Aan de totstandkoming van het rapport werkten mee:

E.J.F. de Boer projectleiding
F. van Vliet rapportage

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het Kwaliteitshandboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagementsysteem is ISO gecertificeerd.

Vanuit Circuit Park Zandvoort is het project begeleid door dhr. N. Oude Luttikhuis en dhr. E. Weijers.

Inhoud

Voorwoord.....	3
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Aanpak.....	7
1.3 Voorgenomen ingreep.....	8
2 Circuit Park Zandvoort en Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.....	9
2.1 Het plangebied.....	9
2.2 Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.....	9
2.3 Instandhoudingsdoelen en kernopgaven.....	11
2.3.1 Algemene instandhoudingsdoelen en kernopgaven.....	11
2.3.2 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen en soorten.....	12
2.3.3 Doelen voormalig beschermd natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid 13	13
2.4 Voorkomen van habitattypen en soorten.....	13
2.4.1 Voorkomen van habitattypen waarvoor Kennemerland-zuid is aangewezen.....	13
2.4.2 Voorkomen van soorten van Bijlage II waarvoor Kennemerland-zuid is aangewezen.....	14
2.4.3 Voorkomen van overige soorten (typische soorten en 'oude doelen')... 14	14
3 Effecten op Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.....	17
3.1 Mogelijke effecten en de invloedssfeer van het project.....	17
3.2 Toelichting op mogelijk relevante effecten.....	18
3.2.1 Verstoring door extra geluidsproductie op UBO-dagen in het broedseizoen.....	18
3.2.2 Effecten als gevolg van illegale betreding door toeschouwers.....	20
3.3 Beoordeling van effecten op habitattypen.....	20
3.3.1 Beoordeling effecten verstoring door extra geluidsproductie.....	20
3.3.2 Beoordeling effecten door illegale betreding.....	22
3.4 Beoordeling effecten op soorten van Bijlage II HR.....	23
3.4.1 Beoordeling effecten verstoring door extra geluidsproductie.....	23
3.4.2 Beoordeling effecten door illegale betreding.....	23
3.5 Beoordeling effecten op 'oude doelen.....	23
3.6 Cumulatie van effecten.....	25
3.7 Significantie van effecten.....	25

3.8	Vergunningsplicht	25
4	Conclusies	27
4.1	Effecten en invloedssfeer	27
4.2	Effecten op habitattypen van Kennemerland-Zuid	27
4.3	Effecten op soorten van Bijlage II van Kennemerland-zuid	27
4.4	Effecten op oude doelen van Zuid-Kennemerland Zuid	27
4.5	Totaaloordeel effecten.....	28
5	Literatuur	29
Bijlage 1	Wettelijk kader	31
Bijlage 2	Stroomschema significantiebepaling	35

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Circuit Park Zandvoort grenst aan het Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid", met als onderdeel het Beschermd Natuurmonument "Zuid-Kennemerland Zuid". Beide gebieden zijn beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet).

In 2010 heeft Exploitatie Circuit Park Zandvoort bv een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet) laten opstellen door Bureau Waardenburg (Brandjes *et al.*, 2010a) voor de uitbreiding van het jaarlijks aantal UBO-dagen van vijf naar twaalf en het plaatsen van een hekwerk rondom het circuit. In de passende beoordeling zijn de effecten van de uitbreiding van het jaarlijks aantal UBO-dagen en het plaatsen van het hekwerk op aangrenzende beschermde Nbwet-gebieden beoordeeld.

Op grond van de in 2010 opgestelde passende beoordeling heeft Exploitatie Circuit Park Zandvoort een Nbwet vergunning gekregen voor twaalf UBO-dagen, waarbij maximaal zes UBO-dagen in het broedseizoen mogen plaatsvinden. Anno 2014 wil de Exploitatie Circuit Park Zandvoort het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen uitbreiden van zes naar negen. Het totaal UBO-dagen jaarlijks blijft gelijk (12 dagen)

In voorliggende rapportage zijn de effecten van de voorgenomen uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen getoetst aan de Nbwet. De centrale vraag van deze toetsing is: bestaat er een reële kans op significante negatieve effecten op beschermde natuurgebieden of kan het optreden van significant negatieve effecten met zekerheid worden uitgesloten?

1.2 Aanpak

De effecten van de ingreep worden getoetst aan de doelen die voor het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en het voormalige Beschermd Natuurmonument "Zuid-Kennemerland Zuid" gelden. Deze zijn ontleend aan het definitieve aanwijzingsbesluit van Kennemerland-Zuid (Ministerie van EZ, 2013).

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bronnenonderzoek en expert judgement ten aanzien van de aard / omvang van de effecten.

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. De passende beoordeling van 2010 (Brandjes *et al.*, 2010a) en het monitoringonderzoek 2006-2009 (Brandjes *et al.*, 2010b) dat hieraan ten grondslag lag, zijn als basis gebruikt voor voorliggende rapportage. Door Brandjes *et al.* (2010a) is uitgebreid

bronnenonderzoek uitgevoerd. Voor een actueel overzicht van aanwezige natuurwaarden zijn aanvullend op Brandjes *et al.* (2010a) openbare bronnen op internet geraadpleegd (o.a. Van Groen *et al.*, 2011; Van 't Veer & Hoogeboom 2010).

1.3 Voorgenomen ingreep

De voorgenomen ingreep betreft de uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen (jaarlijks lopend van 15 maart tot 15 juli) van zes naar negen. Het gaat om activiteiten die meer geluid veroorzaken dan de geluidgrenzen van de representatieve bedrijfssituatie, namelijk muziekevenementen en grootschalige (internationale) autosportevenementen. Randvoorwaarden voor deze evenementen zullen gelijk zijn aan de nu geldende randvoorwaarden voor UBO-dagen (bijvoorbeeld dat evenementen op UBO-dagen uitsluitend tussen 08:00 uur en 19:00 uur mogen plaatsvinden).

2 Circuit Park Zandvoort en Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid

2.1 Het plangebied

Circuit Park Zandvoort (CPZ) organiseert sinds 1939 race-evenementen en aanverwante festiviteiten op en rond het 4,3 km lange raceparcours. Het gehele CPZ inclusief pitstraat, tribunes, parkeerterrein, accommodatie, kantorencomplex, etc. heeft een oppervlakte van ca. 50 ha en is geheel ingeklemd tussen de boulevard van het noordzeestrand aan de westkant (incl. camping en vakantiehuisjes), een bungalowpark, manege en het golfterrein van Zandvoort in het zuiden en het duingebied Kraansvlak, behorende tot Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, aan de noord- en oostkant (zie kaart 2.1).

Ook binnen de omheining heeft het terrein, behalve de race-infrastructuur en bijbehorende elementen, de algemene kenmerken van een open duingebied en is reliëfrijk met op veel plaatsen karakteristieke duinvegetatie als helm en duindoornstruweel en diverse duinmeertjes.

Het CPZ ligt buiten het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, met uitzondering van het hekwerk dat binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied ligt. Zie kaart 2.1 voor de ligging van CPZ ten opzichte van het beschermde natuurgebied.

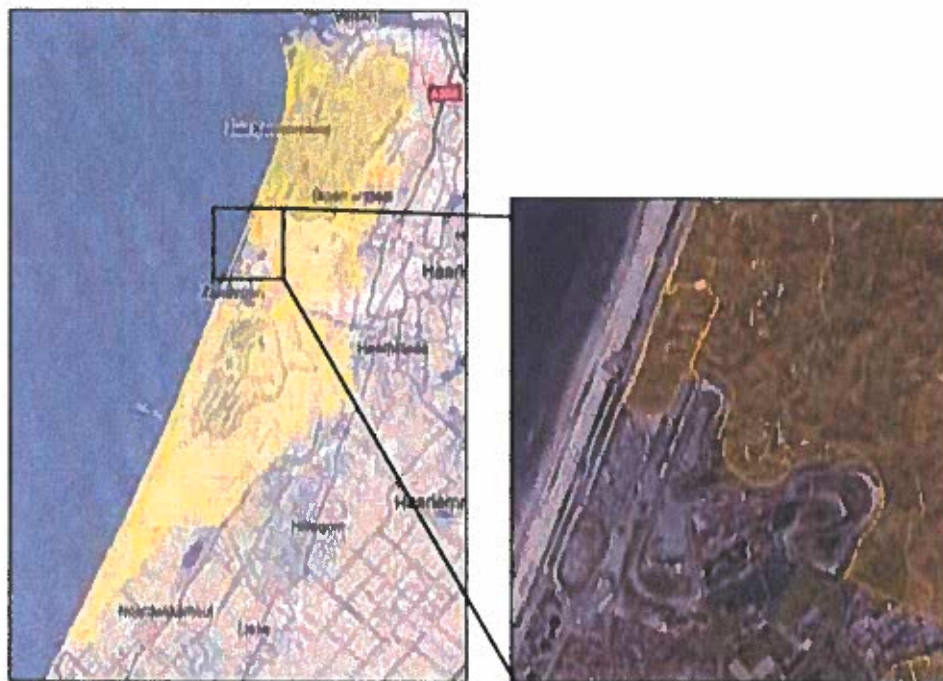
2.2 Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid

De informatie in deze paragraaf is ontleend aan het Aanwijzingsbesluit Kennemerland-Zuid (Ministerie van EZ, 2013)

Gebiedsbeschrijving

CPZ grenst in het noorden en oosten direct aan Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Kennemerland-zuid is een uitgestrekt duingebied gelegen tussen het Noordzeekanaal (IJmuiden) in het noorden en Noordwijk in het zuiden. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontkalkte oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op met duinroosvegetaties in het open duin, duingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, goed ontwikkelde struwelen en diverse vormen van duinbossen. Vegetaties van vochtige en natte duinvalleien komen met name voor ten zuiden van Zandvoort, waarvan het Houtglob de best ontwikkelde kalkrijke, natte duinvallei is. Het areaal kalkrijk duingrasland is vooral rondom Zandvoort groot. Hier komen voorbeelden van het 'Zeedorpenlandschap' voor. De oudere duinen van het zuidoostelijk gedeelte herbergen goed ontwikkeld kalkarm duingrasland. Ook zijn in het zuidelijke puntje en ter hoogte van Zandvoort paraboolduincomplexen aanwezig. Het Kennemerstrand in

het noorden is de enige locatie langs de Hollandse vastelandsduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig is. Aan de binnenduinrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier is een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinzefflora.

Kaart 2.1. Ligging van Circuit Park Zandvoort ten opzichte van Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (geel).

Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Kennemerland-Zuid behoort tot het Natura 2000-landschap 'Duinen'. De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Kennemerland-Zuid is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Begrenzing en oppervlakte

Het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid beslaat een oppervlakte van ongeveer 8.170 ha. De begrenzing van het Natura 2000-gebied is vastgelegd op een bij de aanwijzing behorende kaart (zie kaart 2.1 en www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 voor details). In hoofdlijnen bestaat het gebied uit het duinencomplex gelegen tussen IJmuiden in het noorden en Noordwijk aan Zee in het zuiden. De bebouwde kom van Zandvoort en Bloemendaal aan Zee, alsmede het circuit en de golfbaan bij Zandvoort vallen buiten de begrenzing. De westgrens loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Deelgebieden binnen de begrenzing zijn: Kennemermeer, Duin en Kruidberg, Aelbrechtsberg, Schapenduinen, Lindenheuvel, Het Kraansvlak, Koningshof, Brouwerskolkpark, Elswout, Duinvliet, Leyduin, Huis te Manpad, Amsterdamse Waterleiding Duinen en Noordduinen.

In het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid liggen enkele voormalige beschermde natuurmonumenten. Het voormalige beschermd natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid grenst direct aan CPZ. Dit beschermd natuurmonument is aangewezen op 22 januari 1991 (Ministerie LNV, 1991). Het gebied beslaat ca. 600 ha en omvat het Kraansvlak, een gedeelte van Middenduin, het Vlakje en gemeentelijke duinen van Bloemendaal en Zandvoort. Het gebied kent nabij de bebouwde kom van Zandvoort en nabij het CPZ een intensief recreatief medegebruik (wandelaars, fietsers en ruiters).

2.3 Instandhoudingsdoelen en kernopgaven

Het ecologisch netwerk "Natura 2000" dient de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomende gevallen te herstellen. Voor het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid gelden zowel algemene instandhoudingsdoelen (§2.3.1), als instandhoudingsdoelstellingen voor habitatype en soorten (§2.3.2). Verder gelden er nog doelen voor het voormalige beschermde natuurmonument (§2.3.3). Voor verdere uiteenzetting van het wettelijk kader (bijvoorbeeld de formulering van de Algemene Doelen van Natura 2000-gebieden) wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3.1 Algemene instandhoudingsdoelen en kernopgaven

Algemene instandhoudingsdoelen

Voor Kennemerland-Zuid gelden de volgende algemene instandhoudingsdoelen.

1. De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
2. De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
3. De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
4. De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Kernopgaven

Voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen zijn in het Doelendocument (LNV 2006a) de volgende kernopgaven geformuleerd:

- 2.01 Witte duinen en embryonale duinen. Ruimte voor natuurlijke verstuiving: witte duinen H2120 en embryonale duinen H2110 o.m. van belang als habitat voor kleine mantelmeeuw, dwergstern, bontbekplevier en strandplevier.

- 2.02 Grijze duinen. Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen H2130, ook als habitat van tapuit, velduil en blauwe kiekendief, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
- 2.04 Droge duinbossen. Uitbreiding oppervlakte (ook in zeereep) en verbetering kwaliteit (structuurvariatie en soortenrijkdom) van duinbossen (droog) H2180_A.
- 2.05 Open vochtige duinvalleien (incl. vochtige duinbossen). Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp, lepelaar, blauwe kiekendief, velduil, noordse woelmuis, nauwe korfslak en groenknolorchis (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan).

De kernopgaven zijn richtinggevend geweest bij het opstellen van de instandhoudingsdoelen, maar vormen zelf geen doel.

2.3.2 Instandhoudingsdoelen voor habitattypen en soorten

Het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid is aangewezen voor een aantal habitattypen en soorten van Bijlage II van de Habitatrictlijn. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de staat van instandhouding (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1 *Habitattypen en –soorten waarvoor Kennemerland-Zuid is aangewezen en hun instandhoudingsdoelen (Bron: Aanwijzingsbesluit Min. v. EZ 2013).*

typen	doel oppervlakte	doel kwaliteit	populatie
<i>habitattypen</i>			
H2110 Embryonale duinen	=	=	
H2120 Witte duinen	>	>	
H2130A *Grijze duinen (kalkrijk)	>	>	
H2130B *Grijze duinen (kalkarm)	=	>	
H2130C *Grijze duinen (heischraal)	>	>	
H2150 *Duinheiden met struikhei	=	=	
H2160 Duindoornstruwelen	= (<) ¹	=	
H2170 Kruiwilgstruwelen	= (<) ²	=	
H2180A Duinbossen (droog)	=	=	
H2180B Duinbossen (vochtig)	=	>	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	=	=	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	>	>	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	>	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	=	=	
H2190D Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	>	>	
<i>habitatsoorten</i>			
H1014 Nauwe korfslak	=	=	=
H1318 Meervleermuis	=	=	=
H1903 Groenknolorchis	>	>	>
* prioritaire habitats (zie bijlage 1).			
doel	= behoud, > uitbreiding/toename		
1	Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattypen witte duinen (H2120), grijze duinen (H2130) of vochtige duinvalleien (H2190) is toegestaan.		
2	Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype vochtige duinvalleien (H2190) is toegestaan.		

De staat van instandhouding van een habitattype is mede afhankelijk van de staat van instandhouding van de met de habitattype geassocieerde 'typische soorten'. Typische soorten van de hierboven genoemde habitattypen zijn onder andere haas, konijn, dodaars, eider, strandplevier, velduil, tapuit, paapje, houtsnip, tureluur, grote bonte specht, nachtegaal en sprinkhaanrietzanger.

2.3.3 Doelen voormalig beschermd natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid

Het aanwijzingsbesluit van het voormalige beschermd natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid is opgenomen in het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. De doelen van het voormalige beschermd natuurmonument (zogenaamde 'oude doelen') gelden nog steeds, voor zover deze geen betrekking hebben op de instandhoudingsdoelen van de Habitatrichtlijn (tabel 2.1). De oude doelen hebben betrekking op het "natuurschoon" van het gebied en de natuurwetenschappelijke waarden (waaronder flora, vegetatie en fauna).

Het voormalige beschermd natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid is onder andere aangewezen vanwege het voorkomen van bijzondere natuurwaarden. Het gaat om een aantal zeldzame en minder algemeen voorkomende plantensoorten (Ministerie van LNV, 1991). Maar ook om verschillende vogelsoorten, zoals paapje, tapuit, boomleeuwerik, duinpieper en oeverzwaluw. De struwelen zijn van belang als broedgebied voor zangvogels. De niet voor recreatie opengestelde terreindelen vormen rustgebied voor roofvogels. Behalve voor vogels, is het gebied ook aangewezen vanwege het voorkomen van amfibieën (o.a. de rugstreeppad), reptielen (o.a. de zandhagedis), zoogdieren (o.a. het konijn, ree, vos, kleine marterachtigen en vleermuizen) en insecten (Ministerie van LNV, 1991).

2.4 Voorkomen van habitattypen en soorten

In deze paragraaf wordt beschreven welke habitattypen en soorten, waarvoor Kennemerland-Zuid is aangewezen als Natura 2000 gebied, voorkomen in de periferie van CPZ. Van belang is dat CPZ zelf geheel *buiten* het Natura 2000-gebied ligt. Eventuele effecten van de verruiming van activiteiten binnen het broedseizoen op betreffende soorten en habitattypen, zijn dus het gevolg van activiteiten buiten het Natura 2000-gebied (toetsing van de externe werking).

2.4.1 Voorkomen van habitattypen waarvoor Kennemerland-zuid is aangewezen

Uit de Monitoring 2007-2009 is gebleken dat rond CPZ met name H2130 Grijze duinen en H2160 Duindoornstruwelen voorkomen (beide ca. 40% van de ca. 40 ha gekarteerd gebied rond CPZ; zie Brandjes *et al.*, 2010b). Tevens is rond CPZ een geringe oppervlakte H2120 Witte duinen en H2190 Vochtige duinvalleien aanwezig (zie Brandjes *et al.*, 2010b; Van 't Veer & Hoogeboom 2010). Overige habitattypen waarvoor het gebied Kennemerland-Zuid is aangewezen komen niet voor in de directe

omgeving van CPZ.

2.4.2 Voorkomen van soorten van Bijlage II waarvoor Kennemerland-zuid is aangewezen

Uit de Monitoring 2007-2009 is gebleken dat de nauwe korfslak en de groenknolorchis niet voorkomen rond CPZ (zie Monitoring 2007-2009: Brandjes *et al.*, 2010b; Van 't Veer & Hoogeboom 2010).

De nauwe korfslak komt binnen het Natura 2000-gebied met name voor in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) ten zuiden van Zandvoort (op meer dan 2 km afstand van CPZ) en ontbreekt vrijwel geheel in de Kennemerduinen (Brandjes *et al.*, 2010b; Van 't Veer & Hoogeboom 2010). De groenknolorchis is gebonden aan vochtige duinvalleien, kalkrijk en is momenteel zeldzaam in het gebied. De groenknolorchis komt voor op het Kennemerstrand ten zuiden van IJmuiden, ca. 7 km ten noorden van het CPZ en incidenteel in de Amsterdamse Waterleidingduinen (Brandjes *et al.*, 2010b; Van 't Veer & Hoogeboom 2010)

Voor de meervleermuis is het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid met name in de winter van belang. De meervleermuis overwintert in het gebied in oude bunkers zoals in Duin en Kruidberg en Midden Herenduin en bij Radio Nora. Buiten de winter komt de meervleermuis nauwelijks voor in het gebied. Dan verblijft de soort in de zomerverblijven nabij waterrijke gebieden, bijvoorbeeld kerkgebouwen (verblijf) nabij het IJsselmeer (foerageren). Bij veldonderzoek in de zomer van 2013 in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland zijn incidenteel foeragerende meervleermuizen waargenomen, en dan vooral boven grotere wateren (Kooij, 2013).

2.4.3 Voorkomen van overige soorten (typische soorten en 'oude doelen')

In onderstaande worden de soorten(groepen) besproken die in het licht van mogelijke effecten (H3) relevant zijn. Hierbij is geen expliciet onderscheid gemaakt tussen typische soorten en de soorten van het voormalige beschermde natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid.

Broedvogels

In 2010 – 2011 zijn de broedvogels in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland geïnventariseerd, inclusief het gebied rondom CPZ (deelgebieden Kraansvlak Oost en Kraansvlak West) (Van Groen *et al.*, 2012). Binnen de invloedssfeer van CPZ tijdens UBO-dagen, broeden met name 'broedvogels van struwelen, opslag en zeer jong bos'. De Grasmus komt er talrijk voor. Andere struweelvogels die hier broeden zijn o.a. de nachtegaal, de roodborsttapuit, de bosrietzanger, de braamsluiper, de tuinfluiter en de kneu. Deze groep 'vogels van struwelen en jong bos' is sinds eind jaren negentig van de vorige eeuw toegenomen met ca. 13%. Het paapje is in 2010 – 2011 niet meer vastgesteld als broedvogel in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (Van Groen *et al.*, 2012).

Verder broeden er binnen de invloedssfeer vogels die karakteristiek zijn voor veelal

natte tot vochtige ruigten en tot één meter lage struwelen, zoals sprinkhaanzanger, blauwborst en rietgors. Op de Kraansvlak West zijn de dichtheden van 'vogels natte tot vochtige ruigten en tot één meter lage struwelen' sinds de periode 1996 - 1999 toegenomen. De tapuit komt niet meer voor als broedvogel (Van Groen *et al.*, 2012).

Bossoorten zoals grote bonte specht en houtsnip komen nauwelijks voor binnen de invloedssfeer. Deze soorten zijn met name gebonden aan de binnenduinrand. Ook voor roofvogels is het gebied binnen de invloedssfeer niet van wezenlijk belang (Van Groen *et al.*, 2012).

Zandhagedis

Het voorkomen van de zandhagedis rond CPZ is beschreven in Brandjes *et al.* (2010). De soort komt vooral voor in structuurrijke en droge terreindelen. Optimaal habitat in bestaat voor een relatief groot deel uit kleinschalige 'randelementen': overgangen van struweel (duindoorn, liguster, dauwbraam etc.) en kruiden (o.a. helm) naar open zand en daardoor ook met open plekken, paden e.d. Rond het circuit betreft dit vooral de meest oostelijke bocht (ruiterpad door duindoorns), de eerste 200 meter door de zeereep (met helm en duindoorn) en de meest noordelijke bocht van het circuit (langs het steile talud van het circuit). De dichtheid van de soort in de bestaande situatie rond CPZ is relatief laag, met name door het ontbreken van optimaal habitat (Brandjes *et al.*, 2010b).

Zoogdieren

Soorten als vos, ree, konijn en kleine marterachtigen komen redelijk tot vrij algemeen en verspreid voor in het Kennemerland Zuid. Het voorkomen van vleermuizen in het gebied (meer specifiek Nationaal Park Zuid-Kennemerland) is beschreven in Luntz (2013). Er komen negen soorten verspreid in het gebied voor.

Rugstreepad

Rond CPZ leeft een stabiele populatie rugstreepadden (50-100 roepende mannetjes per jaar op 10-20 locaties, succesvolle voortplanting op 6-7 locaties), die zeer dynamisch is in met name ruimte en in mindere mate in tijd.

3 Effecten op Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid

3.1 Mogelijke effecten en de invloedssfeer van het project

De voorgenomen ingreep betreft de uitbreiding van het aantal UBO-dagen binnen het broedseizoen van zes naar negen dagen. Onder het broedseizoen wordt hier verstaan de periode lopend van 15 maart tot 15 juli. Het totaal aantal UBO-dagen op jaarbasis (twaalf dagen) blijft dus ongewijzigd.

De uitbreiding van maximaal drie extra UBO-dagen in het broedseizoen op jaarbasis kan de volgende mogelijke effecten hebben:

- Verstoring van soorten in de periode 15 maart – 15 juli door extra geluidsproductie op CPZ.
- Verstoring van soorten ten gevolge van illegale betreding door toeschouwers in de periferie van CPZ in de periode 15 maart – 15 juli.

Deze effecten worden in het vervolg nader toegelicht (§ 3.2) en beoordeeld (§3.3).

De volgende effecten worden in het kader van de verruiming van het UBO-dagen in het broedseizoen *niet* relevant geacht, ze veroorzaken geen (meetbare) effecten:

- Sterfte
Toelichting: de ingreep leidt niet tot (een toename in) directe sterfte van flora en/of fauna.
- Verlies van areaal van habitattypen of leefgebied van soorten waarvoor Kennemerland-Zuid is aangewezen door ruimtebeslag.
Toelichting: Er is geen sprake van ruimtebeslag (tijdelijk noch permanent) als gevolg van de voorgenomen ingreep.
- Achteruitgang van kwaliteit van het habitat of leefgebied van soorten ten gevolge van de emissie van schadelijke stoffen geproduceerd op CPZ (raceauto's, voertuigen toeschouwers, helikopters) naar lucht, water en/of bodem.
Toelichting: Het totaal aantal UBO-dagen op jaarbasis blijft namelijk gelijk, en daarmee de jaarlijkse emissies.
- Verlies van samenhang van het areaal / leefgebied oftewel versnippering.
Toelichting: omdat geen veranderingen in ruimtebeslag plaatsvinden, is geen sprake van versnippering van leefgebied.
- Verstoring door beweging en licht op CPZ.
Toelichting: De perceptie van beweging en licht is per definitie strikt visueel en speelt daarom niet voor habitattypen. Ook voor (deels) visueel georiënteerde organismen in het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld vogels of reptielen) zijn extra 'bewegingen' en 'licht' op het CPZ niet extra verstoring (ten opzichte van geluid), omdat 1) CPZ buiten Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid ligt, 2) het terrein sterk geaccidenteerd is (zowel op CPZ zelf als in de omliggende duinen), 3) de omheining van het circuit sterk verhoogd op een omliggende duinrug ligt. Beweging en licht op CPZ worden daardoor afgeschermd van de visueel

ingestelde organismen in het beschermde natuurgebied. Extra verlichting tijdens het broedseizoen zal sowieso niet of nauwelijks aan de orde zijn, aangezien de activiteiten op UBO-dagen uitsluitend tussen 08:00 uur en 19:00 uur mogen plaatsvinden; dit is na de ochtendschemer en vóór de avondschemer.

- Toename van trillingen door de verruiming.
Toelichting: op basis van metingen aan en effectafstanden van trillingen van treinverkeer, zware vrachtwagens, het heien van palen, etc. (www.trillingen.com) in combinatie met het feit dat de trillingsbron op CPZ in verhouding 'lichtgewicht' voertuigen betreft (rijdend op asfalt op droge zandgrond), het feit dat Natura 2000-gebied Kennemerland-zuid vanuit het perspectief van verkeerstrillingen ruim buiten het raceparcours ligt en de aard van habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied, wordt trilling niet als relevante parameter gezien.
- Achteruitgang van kwaliteit van habitattypen of leefgebied van soorten ten gevolge van veranderingen in de grondwaterstand of -stromen.
Toelichting: Er vindt geen ruimtelijke ontwikkeling plaats in het kader van de voorgenomen ingreep. Veranderingen in de grondwaterstand of -stromen zijn dus uitgesloten.

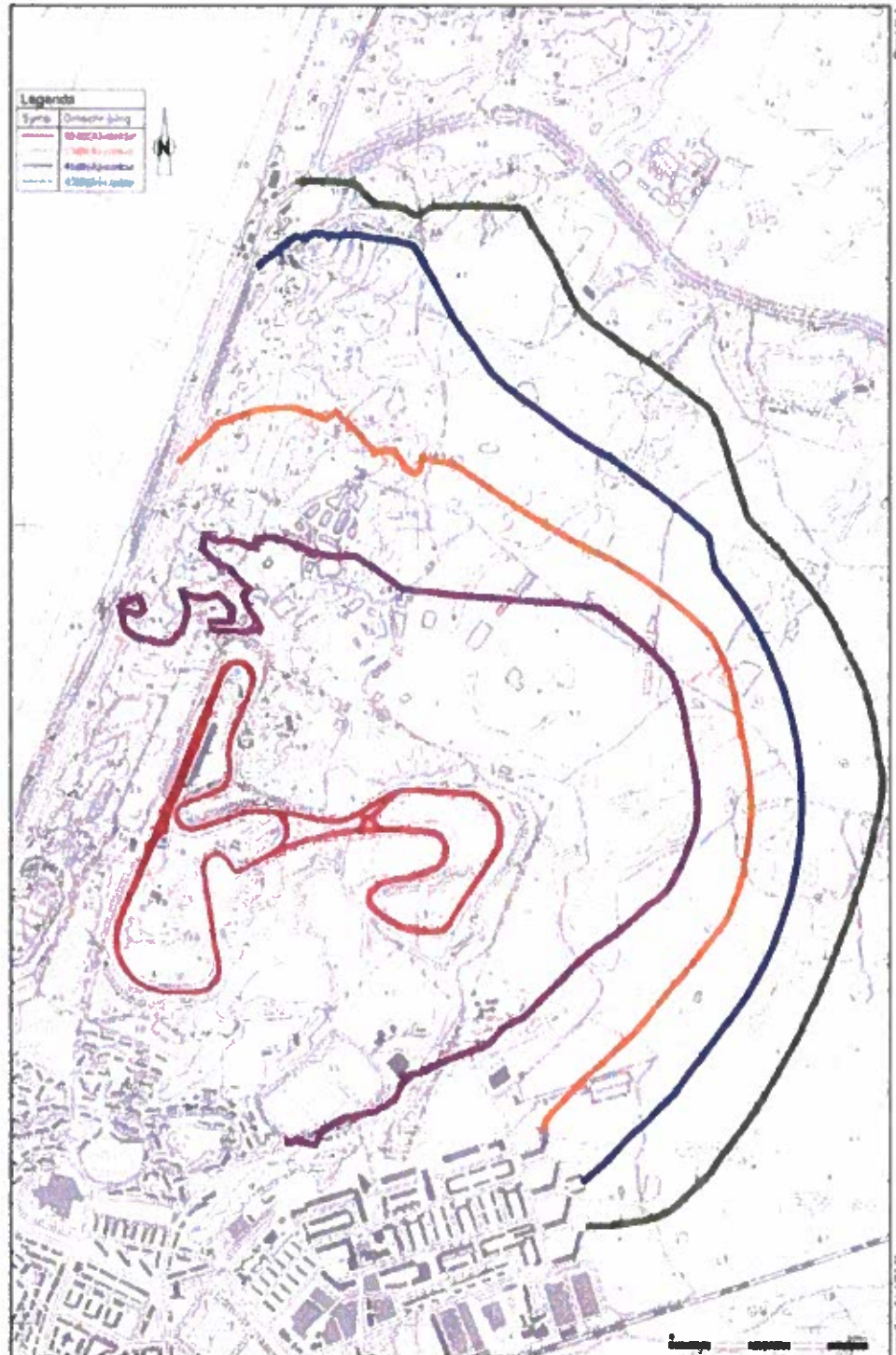
3.2 Toelichting op mogelijk relevante effecten

3.2.1 Verstoring door extra geluidsproductie op UBO-dagen in het broedseizoen

Met de voorgenomen plannen voor uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen (jaarlijks van 15 maart tot 15 juli), zal de geluidsbelasting in deze periode gedurende (maximaal) drie dagen hoger liggen dan in de huidige situatie. De toename in geluidsbelasting op deze dagen is uitsluitend tussen 08:00 - 19:00 uur.

Door Peutz (2010) zijn de geluidscontouren voor de huidige situatie rond CPZ in het broedseizoen berekend (zie figuur 3.1). Met de voorgenomen uitbreiding van drie UBO-dagen in het vogelbroedseizoen, neemt de gemiddelde geluidsbelasting (in dB(A)) gedurende het broedseizoen toe met hooguit enkele tientallen hectaren (op basis van eerdere berekeningen in Brandjes et al., 2010a). Daar staat tegenover dat de gemiddelde geluidsbelasting in de rest van het jaar dan weer lager ligt.

Een toename in geluidbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van dieren en daardoor van invloed zijn op de reproductie en overleving. Indirecte gevolgen van verstoring hebben vooral betrekking op (kwaliteitsverlies van) leefgebied van soorten. Bij effecten van verstoring door geluid, zijn over het algemeen met name zoogdieren en vogels relevant. De periode van 15 maart – 15 juli valt niet alleen samen met het broedseizoen van vogels, maar ook deels met dat van andere faunasoorten, waaronder zoogdieren. In de voortplantingsperiode zijn soorten over het algemeen meer plaatsgebonden en kunnen ze de verstoringbron moeilijker ontvluchten. In het licht van de voorgenomen ingreep is de vraag in hoeverre soorten nadelige effecten ondervinden van het houden van drie extra evenementen binnen het broedseizoen, in plaats van daarbuiten.

Kaart 3.1 Berekende gemiddelde geluidcontouren op een hoogte van 1 meter (standaard meethoogte) over de periode van 1 maart – 1 juli in de huidige situatie (bron: Peutz bv, 2010a).

3.2.2 Effecten als gevolg van illegale betreding door toeschouwers

Naar schatting komt op evenementen 2-4% van het totaal aantal toeschouwers illegaal via het duin (dus door het beschermde natuurgebied) naar het raceparcours (opgaaf ECPZ). Afhankelijk van de populariteit van het evenement bedraagt het aantal toeschouwers per dag 15.000-30.000. Dit betekent dat door de omliggende duinen van Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid op evenementen 300 - 1.200 personen méér lopen dan op de overige dagen van het jaar met een voor de bedrijfsvoering van het circuit representatief evenement.

In het licht van de voorgenomen ingreep is de vraag, in hoeverre illegale betreding van het duin in het broedseizoen / voortplantingsseizoen nadeliger is voor soorten dan illegale betreding in de rest van het jaar. Het seizoen waarin de betreding plaatsvindt kan van invloed zijn op de effecten op soorten (zie bovenstaande). Het gaat om met name om broedvogels en zoogdieren (geluidsverstoring en menselijke aanwezigheid) en de zandhagedis (gevoelig voor betreding in het voortplantingsseizoen).

Effecten op vegetatietypen zijn niet zozeer afhankelijk van de periode waarin de betreding plaatsvindt, als wel van de mate van betreding. Deze mate van betreding verandert niet (het totaal aantal UBO-dagen op jaarbasis blijft namelijk hetzelfde). Effecten op vegetatietypen als gevolg van extra evenementen in het broedseizoen zijn daarom niet aan de orde. Ten overvloede, door Brandjes *et al.* (2010a) is sowieso beargumenteerd dat de mate van illegale betreding in de huidige situatie géén effect heeft op de kwaliteit van de omliggende habitattypen

NB er zal op termijn een hekwerk rondom CPZ worden geplaatst met als primair doel om niet-betalende toeschouwers op racedagen tegen te gaan. Realisatie van het hekwerk zal er toe leiden dat de illegale betreding zal afnemen.

3.3 Beoordeling van effecten op habitattypen

3.3.1 Beoordeling effecten verstoring door extra geluidsproductie

Habitattypen op zich zijn niet gevoelig voor geluid. De met de habitatype geassocieerde typische faunasoorten zijn mogelijk echter wel gevoelig voor geluid. De staat van instandhouding van een habitatype is mede afhankelijk van de staat van instandhouding van de met de habitatype geassocieerde typische soorten. Daarom dienen ook de effecten op de typische soorten bepaald te worden. Bij effecten van verstoring op geluid, zijn met name zoogdieren en vogels relevant. De vraag is of er typische soorten zijn die effecten kunnen ondervinden van de uitbreiding van het aantal UBO-dagen in de periode 15 maart tot 15 juli.

Zoogdieren

Wat betreft zoogdieren gaat het om de typische soorten haas en konijn. Met name het konijn is een karakteristieke soort van het duingebied. Deze soort komt verspreid voor in het gebied. In zijn algemeenheid kent de konijnenpopulatie in de duinen een stabiele tot licht stijgende trend sinds 1997 (Bron: gegevens CBS en Zoogdierverseniging). Het voortplantingsseizoen van het konijn loopt van januari tot augustus en is dus langer dan de periode 15 maart tot 15 juli.

Konijnen zijn niet erg gevoelig voor geluid, getuige hun voorkomen in stedelijk gebied en in het talud van snelwegen. Daarbij komt dat het activiteitenpatroon van konijnen in de zomerperiode beperkt overlapt met de evenementen op CPZ. Hoewel het konijn ook overdag actief is, zijn ze overwegend in de schemer en 's nachts actief. Evenementen vinden in de zomerperiode alleen overdag buiten de schemer plaats. Het houden van drie extra evenementen binnen de periode 15 maart tot 15 juli, zal op basis van voorgaande geen wezenlijk effect op de konijnenpopulatie van (de habitattypen van) het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (kunnen) hebben.

Broedvogels

Vogels zijn relatief mobiele, visueel en vocaal ingestelde soorten en zijn relatief gevoelig voor geluid. Afhankelijk van het moment waarop de verstoring plaatsvindt, kunnen de volgende effecten optreden. Verstoring vóór aanvang van het broedseizoen kan leiden tot een andere nestplaatskeuze, waardoor in het verstoorte gebied een lagere dichtheid aan broedparen gevonden wordt. Verstoring van broedende vogels kan zich uiten in een verlaagd broedsucces door bijvoorbeeld nestdesertie en daaraan gerelateerde hogere kansen op predatie. Geluidsbelasting in het broedseizoen kan behalve vluchtreacties mogelijk ook resulteren in verstoorte zangactiviteit van broedvogels. Dit kan van invloed zijn op territoriumgrootte van de vogels, op partnerselectie en indirect op het broedsucces. Buiten het broedseizoen zijn het foeragerende, rustende en ruiende vogels die verstoord worden. Vluchtgedrag leidt in dat geval tot (al dan niet tijdelijk) verlaagde dichtheden aan vogels (Krijgsveld *et al.*, 2008).

Met de voorgenomen uitbreiding van drie UBO-dagen in het vogelbroedseizoen, neemt het gebied met een gemiddelde geluidsbelasting hoger dan 40 db(A) in deze periode toe met enkele tientallen hectaren (op basis van eerdere berekeningen in Brandjes *et al.*, 2010a). Deze toename is ten opzichte van de totale oppervlakte van Natura 2000-gebied Kennemerland-zuid (8.170 ha) zeer gering (namelijk minder dan 0,5%).

De voorgenomen uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen bedraagt drie dagen, waardoor er op jaarbasis in totaal negen UBO-dagen mogelijk zullen zijn in het broedseizoen. Het aantal dagen waarop er extra geluidsverstoring plaatsvindt in het broedseizoen, blijft alsnog beperkt (dit is 7% van het totaal aantal dagen in het broedseizoen, in plaats van 5% in de huidige situatie).

Daarbij komt dat de geluidsproducerende activiteiten op CPZ op UBO-dagen in het broedseizoen slechts in geringe mate interfereren met de vocale activiteiten van zangvogels. De voornaamste periode van territoriale activiteiten (met name ochtendzang) in het broedseizoen vindt plaats tussen kort vóór zonsopkomst en de eerste vier uur daarna. De geluidsproducerende activiteiten op CPZ mogen pas plaatsvinden na 8:00uur, maar vinden in praktijk pas na 9:00uur plaats.

De soorten die binnen de invloedssfeer van CPZ tijdens UBO-dagen, broeden zijn 'broedvogels van struwelen, opslag en zeer jong bos' en 'broedvogels van veelal natte tot vochtige ruigten en tot één meter lage struwelen'. Deze soorten zijn verspreid over het hele westelijk deel van het Nationaal Park Kennemerland vastgesteld. Hun populaties zijn in de afgelopen jaren over het algemeen toegenomen (Van Groen *et al.*, 2012).

Concluderend, op grond van 1) de beperkte toename in aantal UBO-dagen in het broedseizoen, 2) het beperkte oppervlakte dat beïnvloed wordt door geluid, 3) het feit dat de activiteiten op CPZ slechts in beperkte mate interfereren met de zandactiviteiten van vogels, en 4) dat de populatietrend van betreffende vogelgroepen gunstig is, worden effecten op populaties van betreffende soorten als gevolg van de uitbreiding van het aantal UBO dagen in het broedseizoen uitgesloten. Met zekerheid kan gesteld worden dat de uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het broedseizoen, geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van populaties van typische soorten van habitattypen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-zuid.

Omdat effecten op populaties van typische soorten van de habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid zijn uitgesloten, zijn ook effecten op habitattypen uitgesloten.

3.3.2 Beoordeling effecten door illegale betreding

Over het algemeen gebruiken de illegale toeschouwers bij voorkeur de bestaande zandpaden, om in de buurt van het parcours te komen (Brandjes *et al.*, 2010a). Dit is immers de weg van de 'minste weerstand', met name in geval van H2160 Duindoornstruwelen en H2190 Vochtige duinvalleien. Illegale betreding vindt dus met name plaats op H2120 Witte duinen en H2130 Grijs duinen. Typische soorten van deze habitattypen die gevoelig zijn voor verstoring door betreding en geluid zijn het konijn, de eider en de tapuit. Zowel de tapuit als de eider komen niet voor als broedvogel in het natura 2000-gebied (Van Groen *et al.*, 2012; Brandjes *et al.*, 2010b). Effecten van extra illegale betreding op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

Het konijn komt verspreid rond CPZ voor en vertoont een stabiele tot licht stijgende populatietrend. Het oppervlakte leefgebied van konijnen dat illegaal betreden wordt tijdens evenementen is relatief gering ten opzichte van het totale oppervlakte leefgebied in de Kennemerland-Zuid (ordegrootte 1%). Zoals gesteld onder §3.3.1 is er in de zomerperiode beperkte overlap tussen het activiteitenpatroon van konijnen en de evenementen op CPZ. Op basis van voorgaande, zal een verschuiving van drie

UBO-dagen op jaarbasis naar de periode 15 maart – 15 juli geen effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de konijnenpopulatie in het Natura 2000-gebied Kennemerland-zuid.

Omdat effecten op populaties van typische soorten van de habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid zijn uitgesloten, zijn ook effecten op habitattypen uitgesloten.

NB er zal op termijn een hekwerk rondom CPZ worden geplaatst met als primair doel om niet-betalende toeschouwers op racedagen tegen te gaan. Realisatie van het hekwerk zal er toe leiden dat de illegale betreding zal afnemen.

3.4 Beoordeling effecten op soorten van Bijlage II HR

3.4.1 Beoordeling effecten verstoring door extra geluidsproductie

De nauwe korfslak en groenknolorchis, zijn niet gevoelig voor verstoring door geluid. De soorten komen bovendien uitsluitend op aanzienlijke afstand van CPZ voor (>2 km resp. ca. 7 km verderop). Effecten van geluid op nauwe korfslak en groenknolorchis zijn niet aan de orde. Meervleermuizen verblijven in de zomerperiode buiten het duingebied, waardoor effecten van extra geluidsbelasting op verblijfplaatsen van meervleermuizen uitgesloten zijn. Meervleermuizen foerageren incidenteel 's nachts in het gebied. Aangezien evenementen in de zomerperiode niet in de schemer of 's nachts plaatsvinden, zijn effecten op foeragerende meervleermuizen ook uitgesloten.

3.4.2 Beoordeling effecten door illegale betreding

Effecten van illegale betreding op soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid is aangewezen, zijn niet aan de orde. De nauwe korfslak en groenknolorchis komen niet in de directe omgeving van CPZ voor (§2.4). Effecten op meervleermuizen zijn eveneens uitgesloten, aangezien 1) meervleermuizen in de zomer niet in het gebied verblijven, en 2) de evenementen op UBO-dagen (overdag) niet interfereren met de foerageeractiviteiten van meervleermuizen ('s nachts).

3.5 Beoordeling effecten op 'oude doelen

Soorten waarvoor het voormalige beschermde natuurmonument is aangewezen en die relevant zijn in het licht van de voorgenomen plannen, zijn algemeen voorkomende zoogdieren, broedvogels, amfibieën (de rugstreeppad) en reptielen (de zandhagedis). Voor een effectbeschrijving op broedvogels en zoogdieren wordt verwezen naar § 3.3 en § 3.4. Effecten op populaties van zoogdieren en broedvogels waarvoor het voormalige beschermde natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid is aangewezen, zijn op grond hiervan uitgesloten. ook na uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het broedseizoen, zal er sprake zijn van een natuurmonument dat "van

belang is als broed-, rust-, en foerageergebied voor vogels, waaronder in ons land weinig algemene tot zeldzame soorten (Ministerie van LNV, 1991).

Zandhagedis

De zandhagedis is een niet-vocale, nauwelijks voor geluid gevoelige soort. Relatief hoge dichtheden van de soort worden bereikt op locaties met een hoge geluidsbelasting als snelweg- en spoorwegbermen, bijvoorbeeld op de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe (Smit, 2008). Effecten van extra geluidsbelasting in de periode 15 maart – 15 juli zijn dan ook niet aan de orde.

Een zekere betreding van het habitat van zandhagedissen door mensen (of grofwild, vee, etc.) heeft in algemene zin een positief effect op de beschikbaarheid van randen, open zand etc. en dus op de geschiktheid voor en aanwezigheid van de soort. In de periode dat de In de periode van medio juni tot eind augustus (begin september in koele zomers) bevinden de eieren van de zandhagedis zich onder het zand (o.a. op en langs de randen van zandpaden) en is de soort dus iets gevoeliger voor betreding. De periode 15 maart – 15 juli waarin de uitbreiding van UBO-dagen is voorzien, overlapt maar kort met de periode dat de eieren in de grond zitten. Daarbij komt dat de dichtheid van de soort rond CPZ relatief laag is, met name door het ontbreken van optimaal habitat (Brandjes et al., 2010b). De kans dat eiafzetplekken betreden worden door illegale toeschouwers bij evenementen is dus sowieso gering. Op grond van voorgaande wordt geconcludeerd, dat effecten op de populatie zandhagedissen van het voormalige beschermde natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid uitgesloten zijn.

Rugstreepad

De rugstreepad is een vocale, 'goed horende' soort die over relatief grote afstanden (> 1 km) communiceert via geluidstrillingen (luide roep). De soort is geassocieerd met wateren (ten behoeve van voortplanting) en weinig kwetsbaar (pionier)habitat (o.a. open zand). Net als bij de broedvogels vindt communicatie middels geluid bij deze soort voornamelijk plaats buiten de uren dat geracet wordt op het circuit. De kooractiviteit van rugstreepadden vindt plaats in de avond en nacht (uitzonderingsgevallen daargelaten) en dus buiten de race-evenementuren, die tot uiterlijk 19.00 uur duren. De voornaamste periode van kooractiviteit van rugstreepadden is de hele maand mei met een uitloop tot medio juni (met name in een koud voorjaar); dit is dus buiten de periode waarin de uitbreiding van het aantal UBO-dagen voorzien is. Wat betreft geluidsbelasting zal daarom geen sprake zijn van een negatief effect op rugstreepadden.

De rugstreepad is niet gevoelig voor betreding. Effecten van betreding als gevolg van verschuiving van UBO-dagen naar de periode 15 maart – 15 juli zijn dus uitgesloten voor de rugstreepad.

Resumerend, ook na uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het broedseizoen, zal er sprake zijn van een natuurmonument dat "van belang is als biotoop voor amfibieën

en reptielen, waaronder in ons land weinig algemene tot zeldzame soorten" (Ministerie van LNV, 1991).

3.6 Cumulatie van effecten

Omdat er geen effecten zijn, is het niet nodig naar cumulatieve effecten onderzoek te doen.

3.7 Significantie van effecten

Omdat er geen effecten zijn, is het uitgesloten dat er significante effecten zijn.

3.8 Vergunningsplicht

Op grond van de in dit rapport gepresenteerde objectieve gegevens zijn negatieve effecten als gevolg van de ingreep op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-zuid uitgesloten. Omdat er geen sprake zal zijn van een verslechtering van habitattypen of leefgebieden of significante verstoring van aangewezen soorten wordt een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet niet nodig geacht. De beoordeling voor de noodzaak van een vergunning ligt bij het bevoegd gezag.

4 Conclusies

4.1 Effecten en invloedssfeer

Binnen de invloedssfeer van de verruiming van activiteiten op CPZ binnen de periode 15 maart – 15 juli ligt Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en voormalig Beschermd Natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid. Hieronder worden de conclusies ten aanzien van instandhoudingsdoelen van Kennemerland-Zuid en de oude doelen van het voormalige Beschermd Natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid getrokken.

4.2 Effecten op habitattypen van Kennemerland-Zuid

De extra UBO-dagen in het broedseizoen hebben géén negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van de volgende habitattypen:

- H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden.
- H2110 Embryonale wandelende duinen.
- H2120 Witte duinen.
- H2150 *Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen.
- H2170 Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea*.
- H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.
- H2190 Vochtige duinvalleien.
- H2130 Grijze duinen
- H2160 Duindoornstruwelen

4.3 Effecten op soorten van Bijlage II van Kennemerland-zuid

De extra UBO-dagen in het broedseizoen hebben géén negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de volgende soorten van Bijlage II.

- Nauwe korfslak
- Groenknolorchis
- Meervleermuis

4.4 Effecten op oude doelen van Zuid-Kennemerland Zuid

Er is na uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen op CPZ nog altijd sprake van een Beschermd Natuurmonument dat in minstens even grote mate "... van belang is als broed-, rust- en foerageergebied voor vogels, waaronder in ons land weinig algemene tot zeldzame soorten" en "... van belang is als biotoop voor amfibieën en reptielen, waaronder in ons land weinig algemene tot zeldzame soorten".

Significant negatieve effecten op de natuurwaarden waaronder zoogdieren, broedvogels, zandhagedis en rugstreeppad zijn niet aan de orde. Behoud, herstel en ontwikkeling van de aspecten samenhangend met natuurschoon en de natuurwetenschappelijke waarde worden door de verruiming van het aantal UBO-dagen binnen het broedseizoen niet in negatieve zin beïnvloed.

4.5 Totaaloordeel effecten

De uitbreiding van het aantal UBO-dagen in het vogelbroedseizoen (jaarlijks lopend van 15 maart tot 15 juli) van zes naar negen, heeft 1) geen significant negatieve effecten op habitattypen en soorten van Bijlage II waarvoor Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid is aangewezen, en 2) geen significant negatieve effecten op oude doelen van het voormalige Beschermd Natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid. De natuurlijke kenmerken van het gebied zullen niet worden aangetast. Een Nbwet-vergunning is derhalve niet nodig

5 Literatuur

- Brandjes, G.J., E.H.P. Leusink, J.A. Inberg, D.M. Soes & L.S.A. Anema, 2010. Circuit Park Zandvoort, Verslag monitoringsonderzoek 2007 – 2009. Rapportnr. 10-210. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Brandjes, G.J. & A. Groenveld, 1995. Biotoopvoorkeur van de zandhagedis (*Lacerta agilis*) in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Instituut voor Systematiek en Populatiebiologie, Afdeling Herpetologie, Universiteit van Amsterdam.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS. Nederland, Leiden.
- Freriks, A.A. (red.), 2009. Wettteksten Natuurbeschermingsrecht. Versie 19 februari 2009. Berghauser Pont Publishing, Amsterdam.
- Henkens, R.J.H.G., H.M.P. Cappelle, D.A. Jonkers, J.G. de Molenaar & M.J.S.M. Reijnen, 2002. Uitbreiding UBO-evenementen Circuit Park Zandvoort. Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra – Circuit Park Zandvoort.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Koopman, A.D.G., I. Hille Ris Lambers & G.F.J. Smit, 2003. Natuurwaarden binnen Gemeente Velsen. Rapport nr. 03-094. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Krijgsveld, K.L., S.M.J. van Lieshout, J. van der Winden & S. Dirksen, 2004. Verstoringgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Rapport nr. 03-187. Bureau Waardenburg bv, Culemborg / Vogelbescherming Nederland.
- LNV, 1991. Aanwijzingsbesluit Natuurmonument Zuid-Kennemerland Zuid. NMF – 91 – 344.
- LNV, 2005b. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2006. Natura 2000 doelendocument. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2007. Toepassing begrippenkader. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2008. Natura 2000 gebiedendocument. Ministerie van LNV, Den Haag.
- NRIT Onderzoek, 2009. Recreatieonderzoek Nationaal Park Zuid-Kennemerland.
- Peutz bv, 2010a. Akoestische rapportage t.b.v. aanvraag NB-vergunning. Notitie FA 4287-36-RA (concept) d.d. 19 maart 2010.
- Peutz bv, 2010b. Stikstofdepositie ten gevolge van CPZ. Notitie FA 4287-12-NO d.d. 7 juni 2010.
- Peutz bv, 2010c. Aanvraag vergunning Wet Milieubeheer Circuit Park Zandvoort, bestaande uit rapporten FA 4287-27, FA 4287-30, FA 4287-32 en FA 4287-33 d.d. 22 juni 2010.
- Smit, G.F.J., 2008. Mogelijke effecten van het opnieuw in gebruik nemen van het schietterrein te Zandvoort. Rapport nr. 08-143. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Van Dobben, H. & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden

voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden.
Wageningen, Alterra. Alterra-rapport 1654.

Van Groen, F.M., B.W.J. Oosterbaan & R. de Beer. Broedvogels van Nationaal Park Zuid-Kennemerland in 2011 Resultaten en analyse resultaten inventarisatie 2011.

Van der Goes en Groot.Van 't Veer, R. & D. Hoogeboom, 2012. Atlas van de Natura 2000 Duinegebieden van Noord-Holland. Provincie Noord-Holland.

Bijlage 1 Wettelijk kader

1.1 Inleiding

In deze bijlage wordt in het kort beschreven wat de wettelijke kaders zijn voor opstellen van ecologische beoordelingen van ruimtelijke ingrepen en andere handelingen. In de natuurbeschermingswetgeving wordt een onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet, de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998 (zie § 1.2). Deze wetten vormen de Nederlandse invullingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen.

Verder wordt in deze bijlage kort ingegaan op de betekenis van Rode lijsten (§ 1.3) en de Ecologische Hoofdstructuur (§ 1.4) bij ecologische toetsingen.

1.2 Natuurbeschermingswet 1998¹²

De Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet of Nbw) vormt de invulling van de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland.

Aanwijzing van gebieden

De Nbw kent verschillende soorten beschermde gebieden. De belangrijkste zijn de Natura 2000-gebieden (oftewel Vogel- en Habitatrichtlijngebieden oftewel Speciale Beschermingszones) en de Beschermde Natuurmonumenten. De aanwijzingsbesluiten van deze gebieden bevatten een kaart en een toelichting, waarin de instandhoudingsdoelstellingen staan verwoord (zie www.minlnv.nl).

In de "oude" aanwijzingsbesluiten van Staats- en Beschermde natuurmonumenten worden de natuurwetenschappelijke waarde en het natuurschoon als grond voor de bescherming aangevoerd. Deze meer abstracte waarden blijven van kracht in de nieuwe Natura 2000-gebieden, voor zover zij voormalige Staats- of Beschermde natuurmonumenten omvatten. Deze waarden dienen bij toetsingen nader te worden geconcretiseerd.

Natura 2000-gebieden

Voor Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te worden opgesteld. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is. Voor een groot aantal gebieden is een beheerplan in een ver gevorderd stadium van voorbereiding.

¹ Hierbij is in belangrijke mate gebruik gemaakt van de brochure 'Algemene handreiking natuurbeschermingswet 1998' (LNV, 2005a. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.)

² Op 1 februari 2009 is een wetswijziging van kracht geworden. De strekking daarvan is in deze paragraaf verwerkt.

Voor het uitvoeren van projecten en handelingen, die negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, is een vergunning nodig. Van negatieve effecten is sprake als, gelet op de instandhoudingsdoelen, habitattypen of leefgebied van soorten verslechterd of soorten significant worden verstoord. Deze bescherming geldt alleen voor habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Projecten en handelingen die de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantasten zijn in ieder geval vergunningplichtig.

Bij een besluit om een plan (bijvoorbeeld bestemmingsplan, streekplan, waterhuishoudingsplan) vast te stellen, moet rekening worden gehouden met de effecten op Natura 2000-gebieden en met het beheerplan. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

Habitattoets

Een vergunning kan pas worden afgegeven nadat een 'habitattoets'³ het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. In de 'oriëntatiefase' – voorheen ook wel 'voortoets' genoemd – wordt onderzocht of een activiteit, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied en zo ja, of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten').

Indien de oriëntatiefase uitwijst dat er geen effecten zijn, zijn er vanuit de Nbw geen verdere verplichtingen of beperkingen voor de uitvoering van de activiteit. Wel kan het verstandig zijn om met het bevoegd gezag in overleg te treden, om te bezien of men zich in de conclusies van het uitgevoerde onderzoek kan vinden.

Als de verslechtering van habitattypen of het leefgebied van soorten niet-significant is en er geen significante verstoring optreedt, volgt een nadere toetsing (voorheen: 'verslechtings- en verstoringstoets'). In zo'n nadere toetsing worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden (mitigatie en compensatie, zie onder) worden verbonden.

Als er een kans is op significante effecten volgt een 'passende beoordeling'. De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitattypen en soorten te worden ingeschat, rekening houdend met cumulatieve effecten.

---

³ De termen habitattoets en oriëntatiefase staan niet in de wet. De passende beoordeling wel.

Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.
- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Beschermde natuurmonumenten

Het toetsingskader voor Beschermde Natuurmonumenten is zeer vergelijkbaar, echter de procedure en de speelruimte van het bevoegd gezag wijken op enkele ondergeschikte punten af.

Zorgplicht

Artikel 19l legt aan iedereen een zorgplicht voor beschermde natuurgebieden op. Deze zorg houdt in ieder geval in dat ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen heeft, verplicht is die handeling achterwege te laten of, als dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, eventuele gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De nadelige handelingen hebben betrekking op de instandhoudingsdoelen in het geval van een Natura 2000-gebied en op de wezenlijke kenmerken in het geval van een Beschermde Natuurmonument.

1.3 Rode lijsten

Rode lijsten zijn geen wettelijke instrumenten, maar zijn sturend voor beleid. Zij dienen om prioriteiten in middelen en maatregelen te kunnen bepalen. Bij het beoordelen van maatregelen en ingrepen kunnen de Rode lijsten echter wel een belangrijke rol spelen. Er zijn nu landelijke Rode lijsten vastgesteld voor paddestoelen, korstmossen, mossen, vaatplanten, platwormen, land- en zoetwaterweekdieren, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, libellen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels (LNV, 2009). Een aantal provincies heeft aanvullende provinciale Rode lijsten opgesteld.

Van soorten op de Rode lijst moet worden aangenomen dat negatieve effecten van ingrepen de gunstige staat van instandhouding relatief gemakkelijk in gevaar brengen. Waar het beschermde soorten betreft zal er dus extra aandacht aan mitigatie en compensatie moeten worden besteed. Bij niet-beschermde soorten of soortgroepen kunnen op grond van de zorgplicht extra maatregelen worden gevergd. Bij een aantal

soortgroepen gaat het echter om tientallen of honderden moeilijk vast te stellen soorten, waardoor de waarde voor praktische toepassingen vaak beperkt is.

1.4 Ecologische Hoofdstructuur

De Planologische Kernbeslissing (PKB) Structuurschema Groene Ruimte (LNV 1993)⁴ bevat de doelstellingen, de hoofdlijnen en de belangrijkste maatregelen van het nationaal ruimtelijk beleid voor onder meer natuur en landschap. Onderdeel hiervan is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die bestaat uit een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden verbonden door verbindingzones. De begrenzing van de EHS is een provinciale taak. De Ecologische Hoofdstructuur wordt in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. De EHS is de afgelopen jaren in gebiedsplannen nader begrensd (vaak op perceelsniveau), waarbij per begrensde eenheid natuurdoeltypen zijn aangewezen.

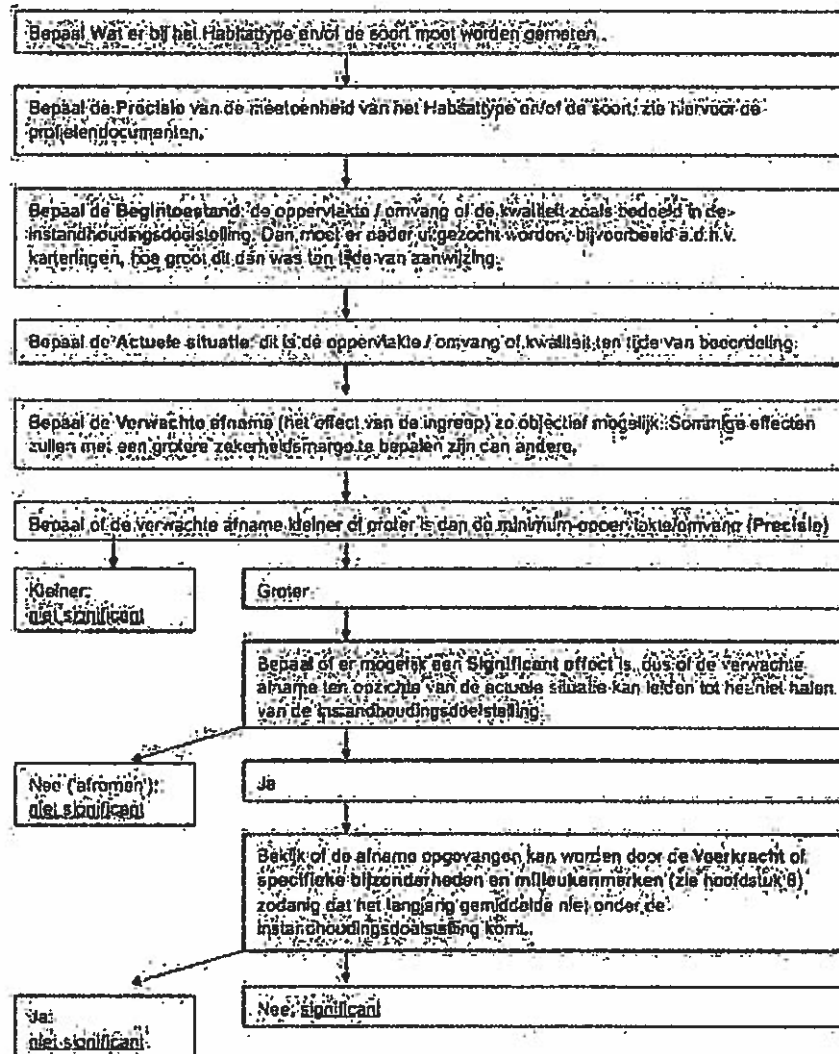
In de EHS geldt het 'nee, tenzij'-regime⁵. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten weg te nemen of te ondervangen, en waar dat niet volstaat te compenseren door het realiseren van gelijkwaardige gebieden, liefst in of nabij het aangetaste gebied. Ook financiële compensatie is mogelijk.

---

⁴ Zie tevens de Nota Ruimte, ministerie van VROM, 2004.

⁵ Zie de Spelregels EHS. Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS. Een gezamenlijke uitwerking van Rijk en provincies; mei 2007.

Bijlage 2 Stroomschema significantiebepaling

Stroomschema significantiebepaling volgens Regiebureau Natura 2000 (Leidraad d.d. 7 juli 2009).

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie & landschap
Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345-512710, Fax 0345-519849
E-mail info@buwa.nl, www.buwa.nl